

בסיס לדבר האסור

כאשר הונח מוקצתה על בסיס (כגון כסף על שולחן) חופך הבסיס להיות מוקצתה כדי המוקצתה שעליו. אך אם הוסר המוקצתה בדרך כלשהי, יהיה אסור לטלטל את השולחן כדי המוקצתה.

ישנם שבעת תנאים, שאם אחד מהם לא מתקיים – מותר לטלטל את הבסיס. אולם, גם כאשר מותר לטלטל את הבסיס, צריך לכתילה לנער את המוקצתה מעליו (מלבד לגעת במוקצתה), אלא שם ישנו חשש להפסד המוקצתה או לגניבתו או לנזק שיגרם בನפילתו, ניתן לטלטל את הבסיס גם ללא ניעור המוקצתה.

שבעת התנאים, שדי בביטול אחד מהם בכדי שהבסיס לא ייהפוך למוקצתה:

מוקצתה שאין לו חשיבות – כמו כמה פרוטות – אינו הופך את הבסיס, למוקצתה, אלא אם כן, מדובר על כמה גודלה, שהbasis נועד עבורה.	לבדו, לא היתר: המוקצתה מונחת על הbasis בלבד, אך אם יש דבר יותר – החשוב ממן – הbasis אינו הופך למוקצתה.	חולק طفل – המוקצתה הונחה על עיקר הכליל ולא על חלק הטפל שבוגר.	בעליהם - הbasis הופך למוקצתה ורק אם הונחה על ידי בעלי הbasis או שיש אומדן שהדבר נעווה בעבורם.	כוונה – הבסיס הופך לבסיס רך אם הניה שם את החפץ בכוונה, אולם, אם שכח אינו הופך זאת לבסיס אומדן לדבר האסור. בין כל השימוש – המוקצתה היה על הבסיס מהשקיעה ועד שםוניה עשרה דקות אחרי השקיעה.	הbasis משמש את האיסור – המשיטה שעליו עומד המוקצתה משמש ומשרת את המוקצתה, ולא להיפך.
החשיבות נקבעת לפי הבעלים. ישנה מחלוקת בציד לקבוע את החשיבות, אולם מסתבר לקבוע לפי הצורך. לשיטת: אם הדבר חשוב יותר לשbeta (זהו בעל משמעות ביחס לבasis) הרי שהוא החשוב יותר. לכן: בגדים בתיק חשובים יותר מן הארכן; סידור חשוב יותר חסובות; חלות מכסף; מנורות שבת (כי הן נצרכות יותר על השולחן).	בכך מבינים בין שלושה מקרים: כיס, מכנסיים (כשחכים עם ביטנה נפרדת, ורק מחובר בפיו את המכנסיים) – מוקצתה הונחה בתוכו אינו הופך את המכנסיים למוקצתה. מעירק הדין אין צורך אפשרו לנער את המוקצתה, אך טוב לכתילה לנער אך היכס עצמו מוקצתה, (אך היכס עצמו מוקצתה, ואסרו להכנס יד לכיס, אלא אם כן, שכח את המוקצתה בכיס, שאז מותר להכנס יד לכיס). כיס חולצה – אחת הדףות של היכס היא החולצה עצמה. וכך כל החולצה הופכת למוקצתה, ואסרו לטלטה אף אם יזכיאו את המוקצתה ממנה (אא"כ שכח את המוקצתה שם). מגירה מתפרקת: אם יש בה מוקצתה החשוב יותר מן ההיתר שבת ומן היתר שעל השולחן, הופכת את השולחן לሞקצתה.	אף אם הניה בצורה סתמית – ביום שישי – וחשב לטוכחת. ואם הניה בכוונה אך התכוון ליטלו – לפני השבת – הוא הופך לሞקצתה (ולבן נתן את לנער את החולצת או לקחת אותה עם הקליפות אל הפח וכדומה). [והחזון איש מחמיר במוקצתה שהונחה בשבת שלא על מנת ליטלו ממש, והמשנה ברורה מכך].	אם המוקצתה הונחה בשבת עצמה, כגון קליפות שהונחו על צלה בשbeta עצמה, אין לפניהם השבת – וחשב לטוכחת. הו אומדן את הבסיס לሞקצתה (ולבן נתן את לנער את החולצת או לקחת אותה עם הקליפות אל הפח וכדומה). [והחזון איש מחמיר במוקצתה שהונחה בשבת שלא על מנת ליטלו ממש, והמשנה ברורה מכך].	דוגמה: אבן המונחת על דפים בכדי שלא יעוגן. האבן משמשת את הדפים, ואין הדפים (הbasis) משמש את האבן. لكن הdfsains מוקצים.	מונחים באקרואדי: אם החפצים מוניים אחד על השני בצד השני באקרואדי, אך אין אחד משמש את החפץ (חפץ השני) מוקצתה הונחה על על מגירה על חפץ אחר; ארכן המנוח על גבי בגדים המונחים על כסא וכדומה) – לכתילה טוב לחומר (כדעת תרומות הדשן) אך במקום צורך ניתן להקל (כמגן אברהם).
מותר לפתוח דלת של ארון (פריזר, ארון שבדרתו יש פח) גם אם הונחה עלייה מוקצתה.					